

Handläggare
Moa Edin
Telefon: 08-50803305

Till
Järva stadsdelsnämnd

Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2024-2028

Svar på remiss från kommunstyrelsen, diarienummer KS 2023/791

Förvaltningens förslag till beslut

Järva stadsdelsförvaltning godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen

Sammanfattning

En remiss från kommunstyrelsen har inkommit till Järva stadsdelsförvaltning med en begäran om att nämnden yttrar sig om förslag till revidering av Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2024-2028.

Programmet är ett styrdokument som stadens nämnder och bolagsstyrelser ska utgå från när de planerar och följer upp sitt arbete för att nå stadens mål om ett Stockholm som är tillgängligt för alla. Förslaget till revidering innebär att programmet i huvudsak behåller samma disposition som i nuvarande program men med vissa anpassningar av begrepp och innehåll utifrån den nationella funktionshinderpolitiken.

Förvaltningen är positiv till det reviderade programmet då det utgör ett konkret verktyg för förvaltningens verksamheter att uppnå de funktionshinderpolitiska målen. Förvaltningen vill framhålla synpunkter och förslag till justeringar och tillägg under några av programmets fokusområden. Förvaltningen ser också att det behövs en aktiv och kontinuerlig kompetenssatsning för att kunna förverkliga programmets ambitioner och att denna satsning med fördel samordnas i staden.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har skickat en remiss av Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2024-2029 till Järva stadsdelsnämnd för besvarande senast den 12 december. Övriga remissinstanser framgår i bilaga 2.

Ärendet

I maj 2018 beslutade kommunfullmäktige om Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018-2023. I stadens budget för 2023 angavs att kommunstyrelsen ska revidera programmet för perioden 2024-2029.

Programmet är ett styrdokument som stadens nämnder och bolagsstyrelser ska utgå från när de planerar och följer upp sitt arbete för att nå stadens mål om ett Stockholm som är tillgängligt för alla. Programmet bygger på FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, den nationella funktionshinderpolitiken och på stadens vision om ett Stockholm som är ett föredöme i skyddet av mänskliga rättigheter.

Stadsledningskontorets arbete med revideringen av programmet har skett i samarbete med funktionshindersorganisationer, förvaltningar och bolag i staden. Resultatet av en utvärdering av programmet som genomfördes under våren 2023 har beaktats.

Förslag till reviderat program

Revideringen har i huvudsak behållit samma disposition som i nuvarande program men har anpassat begrepp och innehåll utifrån den nationella funktionshinderpolitiken.

Programmet är uppdelat i fyra delar som beskriver (i) utgångspunkter och utmaningar, (ii) hur ett funktionshinderperspektiv ska användas i arbetet med programmet, (iii) fokusområden som är prioriterade för staden att arbeta med samt (iv) nämnders och bolagsstyrelserns ansvar för genomförande. Till programmet hör också tillämpningsanvisningar som ger förslag på indikatorer och aktiviteter som kan användas av nämnder och bolag i verksamhetsplaneringen.

Förslaget till reviderat program har nio fokusområden som är prioriterade för staden att arbeta med, till skillnad från nuvarande program som har åtta. *Rätten till en fungerande bostad* föreslås utgöra ett eget fokusområde i det reviderade programmet. I detta fokusområde har det tillkommit två prioriteringar som gäller särskilda boendeformer och stöd att sköta om sin bostad.

Under varje fokusområde beskrivs stadens ambitioner för det specifika området och de önskade effekterna för personer med funktionsnedsättning. De nio fokusområdena i förslaget till reviderat program är:

1. Rätten till utbildning och att få det stöd som behövs för att nå kunskapsmålen
2. Rätten till arbete och försörjning
3. Rätten att kunna ta del av den fysiska miljön och garanteras säkerhet i kris
4. Rätten till en fungerande bostad
5. Rätten till information och kommunikation samt tillgång till ny teknik
6. Rätten till bästa möjliga hälsa
7. Rätten till individuellt stöd
8. Rätten till kultur och fritid
9. Rätten att delta i demokratin

Ansvar för genomförandet och förverkligandet av programmet vilar på nämnder och bolagsstyrelser vilket ska ske inom ramen för ordinarie verksamhetsplanering och uppföljning. Facknämnder och bolagsstyrelser har ett särskilt ansvar för förverkligandet av vissa fokusområden. Stadsdelsnämnderna berörs av, och har ett ansvar för samtliga.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelning för administration i samarbete med övriga avdelningar inom förvaltningen.

Järvas funktionshinderråd är en av ärendets remissinstanser och de avser att inkomma med sitt yttrande till kommunstyrelsen senast den 12 december.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen är positiv till det reviderade programmet då det utgör ett konkret verktyg för förvaltningens verksamheter att uppnå de funktionshinderpolitiska målen. I revideringen av programmet har ett gediget arbete för att inhämta synpunkter från olika aktörer genomförts. Stadens funktionshinderråd, Myndigheten för delaktighet (MFD), stadens nätverk inom fysisk tillgänglighet och kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor har bidragit med synpunkter i arbetet. En utvärdering av nuvarande program har utförts och resultatet av utvärderingen har beaktats i revideringen.

Synpunkter och förslag till programmets fokusområden

Fokusområde 2 Rätten till arbete och försörjning

I detta fokusområde är stadens ambitioner formulerade enligt följande: ”I Stockholms stad ska personer med funktionsnedsättning kunna delta i arbetslivet eller i sysselsättning på jämlika villkor som andra och kunna försörja sig själva”. Förvaltningen vill framhålla att det är av vikt är att vägen mot den reguljära arbetsmarknaden inte är den enda som definieras som en lyckad process och ett mål. Samtliga insatser och processer ska vara anpassade utifrån individens förutsättningar och förmågor. Att komma till rätt stöd och insats i rätt tid för bästa möjliga levnadsvillkor och utveckling ska prioriteras.

Fokusområde 3 Rätten att kunna ta del av den fysiska miljön och garanteras säkerhet i kris

Under punkt 3.1, *Alla ska kunna förflytta sig, vistas i och använda Stockholms stads miljöer*, anser förvaltningen att det även bör nämnas att utemiljön även ska vara tillgänglig att röra sig i året om. Exempelvis ska vinterväghållningen utföras på ett sådant sätt att den inte försämrar möjligheterna för personer med rörelsehinder att använda utemiljöerna.

Förvaltningen anser att det under punkt 3.4, *Alla ska kunna genomföra resor utan hinder*, ska framgå att stadens nämnder och bolag bör utforma tydligare riktlinjer gällande dispenser att köra på parkvägar för exempelvis färdtjänst, där fordon behöver komma fram nära portar och hus. Det gäller främst i stadsdelar med trafikseparerat vägnät såsom Järva.

Under punkt 3.5, *Alla ska kunna garanteras skydd och säkerhet* saknar förvaltningen en skrivning. Önskvärt skulle vara om det framgår att det behöver finnas en särskild beredskap inom särskilda boendeformer för personer med funktionsnedsättningar att tillhandahålla service utifrån de enskildas behov även vid krislägen, exempelvis längre strömavbrott. Detta utifrån att personer i dessa boendeformer inte alltid bör evakueras då deras behov inte kan tillgodoses var som helst. Avsnittet under punkt 3.5 fokuserar nu på utrymning och evakuering.

Fokusområde 4 Rätten till en fungerande bostad

Förvaltningen ser positivt på att *Rätten till en fungerande bostad* utgör ett eget fokusområde i det reviderade programmet då detta är en viktig del i att nå jämlika levnadsvillkor i staden för personer med funktionsnedsättning.

**Fokusområde 5 Rätten till information och kommunikation
samt tillgång till ny teknik**

Förvaltningen anser att det under punkt 5.2, *Digitala och tekniska lösningar ska gynna alla*, bör framgå att kravet gällande uppkoppling för internetåtkomst och användandet av digital teknik även ska omfatta verksamhet som utför insatsen korttidstillsyn för skolungdomar över 12 år enligt LSS.

Fokusområde 7 Rätten till individuellt stöd

Under punkt 7.2, *Skydd och stöd på jämlika villkor*, ser förvaltningen att ett avsnitt behöver formuleras om. Nuvarande formulering lyder ”Stöd till barn och unga med funktionsnedsättning ska ges med respekt för deras utveckling och rätt att bevara sin identitet”. Det är en viktig skrivning men den behöver omformuleras på så sätt att den omfattar alla oavsett ålder.

Fokusområde 8 Rätten till kultur och fritid

Förvaltningen anser att skrivningen under punkt 8.3, *Samverka med föreningsliv och andra aktörer*, skulle kunna förstärkas avseende bidragsgivning och fördelning av särskilda medel inom idrotts- och kulturlivet. Förvaltningen föreslår att det framgår att staden ska vara restriktiv i bidragsgivning och fördelning av särskilda medel inom verksamhet som bedrivs i lokaler som inte är anpassade för personer med funktionsnedsättningar.

Förverkligandet av programmet

Förvaltningen ser att det för genomförande och säkerställande av programmet behövs en aktiv och kontinuerlig kompetenssatsning. Förvaltningen ser flera skäl till att detta behöver samordnas i staden.

En inventering kan behövas av vilka utbildningsinsatser som behövs för olika yrkesgrupper för att kunna säkerställa att programmet efterlevs. Utifrån denna kompetens kan upphandling av utbildning ske vilket bör skötas centralt och därefter erbjudas förvaltningar och bolag. Det är viktigt att det finns en hög grad av kompetens inom området hos de som genomför upphandling av fortbildning.

Victoria Callenmark
Stadsdelsdirektör
Järva stadsdelsförvaltning

Jonas Eliasson
Avdelningschef
Järva stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättningar 2024-2029.

2. Följebrev Remiss av Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättningar 2024-2029

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Victoria Callenmark, Stadsdelsdirektör	2023-11-13
Jonas Eliasson, Avdelningschef	2023-11-13